

REDACTIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Nr. 2220/1913.

Ioan,

din îndurarea lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Orăzii-Mari, Ienopolei și al Hălmaajului, precum și al părților adnexate din Bănatul-Timișan.

Iubiților cler și popor iubiților deputați ai Sinodului nostru eparhial: dar și îndurare dela Dumnezeu Tatăl, și Domnul nostru Isus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierescă!

Cu provocare la §-ii '89 și 90 din Statutul Organic, convocăm Sinodul nostru eparhial ordinar al diecezei Aradului la biserica Noastră catedrală de aici pe

Dumineca Tomii, adică pe 21 Aprilie (4 Maiu)

a. c. oarele 9 dimineața, în care zi, după săvârșirea serviciului divin, va urmă deschiderea Sinodului în sala mare a Seminarului.

Ceeace se aduce la cunoștința tuturor P. T. D. deputați spre știre și orientare.

Arad, la 7/20 aprilie 1913.

Al tuturor
de binevoitor:

Ioan J. Papp m. p.,
Episcopul Aradului.

Notă. Îndatorați prin concluzul Nr. 44 al Sinodului eparhial din 1901, aducem la cunoștința Domnilor deputați sinodali, că nici un concediu nu se acoardă fără de cuvenita motivare și dovadă a cererii de concediu, urmând a se procede în caz contrar întru toate conform ultimelor dispozițiuni din §. 59 al Regulamentului afacerilor interne.

Nr. 2150/1913.

Ioan,

din îndurarea lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Orăzii-Mari, Ienopolei și al Hălmaajului, precum și al părților adnexate din Bănatul-Timișan.

Iubiților cler și tuturor credincioșilor din eparhia Aradului, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierescă!

„Aceasta este ziua, carea a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim întrânsa“.

Ps. 117 v. 23.

Iubiților creștini și fii sufletești!

Deodată cu limba și credința strămoșească, noi am învățat dela părinții nostri trupești și sufletești a cunoaște și înțelege între altele și adevărul, că prealuminata înviere a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos — a cărei pomenire o prăznuim astăzi — a fost în toate veacurile trecute și este și acum sărbătoarea cea mai mare dintre toate sărbătorile de peste an, că ea a fost și este sărbătoarea sărbătorilor, carea pentru însămnătatea ce a avut-o și o are întru întemeierea, desvoltarea și întărirea vieții creștinești a omului și astfel întru întemeierea, desvoltarea și întărirea vieții lui religioase-morale și culturale, toate neamurile creștine, fără osebite de limbă și credință, fără osebite de stare și avere și chiar și fără osebite de vârstă și alte condițiuni de viață, au așteptat-o și o așteaptă cu mare dor și sete și o prăznuiesc cu multă mângâiere și veselie sufletească. Și dacă ne vom întrebă despre motivul acestei bucurii a sufletului omenesc, precum se și întrebă creștinul despre toate cauzele și motivele tuturor mișcărilor de bucurie și durere ce se nasc în sufletul său, vom află fără nici o greutate, că aceasta mișcare și manifestare a sufletului nu este numai espresiunea buzelor prihănite ale omului, ci este productul convingerii, la care a devenit creștinătatea în cursul veacurilor, că prealuminata înviere a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, a fost dela început, este și va rămâne și pentru toate veacurile viitoare ziua, carea a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim întrânsa.

Când acum ne cugetăm la adevărul acestor cuvinte ale sfintei scripturi, nu putem să nu ne dăm seamă că, deși la prăznuirea de astăzi, sfânta noastră maică biserică ne-a chemat tot numai prin sunetul acelor clopote din turnul bisericii, prin cari se chiamă credincioșii la toate slujbele dumnezeiești din duminicile și sărbătorile de peste an, totuși glasul acelor clopote nici pe departe nu străbate la urechile credincioșilor în alte dumineci și sărbători cu aceeași putere, cu care a străbătut ele totdeauna în ziua prealuminatăi învieri și cu care a străbătut și în ziua de astăzi adunându-vă în număr așa însemnat la sfânta prăznuire, iar acum cugetându-ne și la acest adevăr, trebuie să dăm seamă și de bucuria și mângăierea, cu carea lumea creștină așteaptă și prăznuiește aceasta mărită și sfântă zi. Dacă însă ne vom da seamă de acestea precum și de faptul, că săracii se bucură și se veselesc astăzi deopotrivă cu bogații, slugii ca și stăpânii, cei robiți ca și cei slobozi, cei învățați ca și cei fără carte, cei bolnavi ca și cei sănătoși, partea bărbătească ca și cea femeiască; când ne vom da seamă că și bătrânii cu pletele cărunte și cu umerii încovoiați de povara anilor, prăznuiesc aceasta sărbătoare a sărbătorilor cu aceeași bucurie și veselie, cu carea se veselesc bărbații în floarea vieții și pruncii nevrâstnici, — este peste puțină ca omul cu judecată sănătoasă să nu cerce a-și da seamă și de izvorul și motivul acestei bucurii, a acestei mângăieri și veselii, care are farmecul a da precum și da sufletului creștinesc nu numai putere de viață nouă, ci și de întărire și ridicare peste valurile ispitelor și peste neajunsurile vieții.

Cu cât însă va cercă și va ispiti omul mai cu deadinsul după cauza și motivul acestui fulger de bucurie, care îi înveselește și întinerește inima, îi înviează fața, îi mișcă întreaga ființă și îi dă putere și tărie de viață nouă chiar și numai la auzul clopotelor și la al cântărilor, prin care se vestește învierea și se preamărește sfânta prăznuire a acestei sărbători împărătești, cu atâta va afla mai ușor și va înțelege mai lămurit, că aceasta înviere a sufletului, nu este productul ori rezultatul cutăreiva lucrări din afară, deci a cutăreiva puteri lumești, ci este urmarea aprinderii acelei schinte de viață, pre carea Dumnezeu a sădit-o în om atunci, când i-a dat duh din duhul său; va afla deci omul, că schimbarea ce se produce în lăuntrul său la aceste și alte sfinte praznice, este numai și numai urmarea firească a legăturii sale cu Dumnezeu și cu biserica, întemeiată pe învățătura și patimile unuia născut fiului Său, a Dlui și mântu-

itorului nostru Is. Hristos, care cu moartea Sa călcând moartea și cu învierea Sa de a treia zi dând înviere și viața și celor din mormânturi, a dat și da tuturor creștinilor **nădejdea** binelui și a fericirii vremelnice și vecinice, acel mare **dar**, fără de care nici nu se poate închipui viața creștinească întocmai precum nu poate fi viață în trupul omului fără inimă și fără plămâni.

Iubiților creștini și fi sufletești!

Adunați la prăznuire în acest Sion, vecinic lăcaș al măririi lui Dumnezeu, cuvinesc să ne dăm seamă înainte de toate, că precum drumarii și călătorii nu aleargă la izvoarele apelor numai pentru ca să vază locul și cursul lor, ci aleargă deosebi cu scopul și dorința, că gustând din apa lor limpede și răcoritoare, să-si stâmpere setea provocată de oboseala drumului și de zăduful zilei, și să ia putere de întărire spre urmarea călătoriei începute, — tot astfel și noi, adunați între zidurile acestei cetăți a sufletului creștinesc, nu am venit numai ca să ne vedem unii pre alții și să ne uităm la podoaba ori la lipsele podoabei acestor ziduri, ci ne-am adunat anume cu scopul și dorința, ca aducând rugăciunile noastre de mulțumită lui Dumnezeu, pentru toate câte le face cu noi după blândețele sale, și dându-ne seamă de în-sămănătatea, ce are pentru viața creștinească a omului marele dar al **nădejdei**, să ne luminăm cu prăznuirea și deosebi să cercăm și cărările, pe cari umblând, să avem și noi parte de rodirile acestui **dar**, fără de care nu este viață, nu este bine și fericire nici aici pe pământ nici dincolo de mormânt.

Pentruca să înțelegeți și mai bine în-sămănătatea **darului nădejdei** pentru binele și fericirea omului, cugetați-vă chiar și numai la celea ce le știți cu toții, și cine să nu știe: cât de amare și vrednice de milă și compătimire sunt zilele orbului și a chilavului, care în neajunsurile sale, stă pe la răspântiile drumurilor iarna-vara în frig și în arșița soarelui, așteptând ca din mila trecătorilor să-și stâmpere foamea pântecelui și să-și acopere golătatea trupului; cine să nu știe, cât de grele sunt suferințele robului aruncat în întunericul și umezeala temnițelor, lipsit astfel nu numai de lumina și căldura soarelui ci și de libertatea oricărei ființe zidite după chipul și asemănarea lui Dumnezeu; cine apoi să nu fie văzut și amarul zilelor bolnavilor legați de patul chillei, unii lipsiți de aier, de lumină și de curățenie, iar alții pre lângă aier și curățenie mai fiind lipsiți și de hrana și căldura trebuincioasă corpului omenesc? iar dacă în-

țelegi amarul zilelor acestor nenorociți, nu uitați a ispiți și veți afla, că sunt și mai amari și chiar rușinoase zilele vieții acelor, cari prin ușorătatea tinereții și din lipsa creșterii întru frica lui Dumnezeu s'au lipsit pe sine de darul sănătății, de puterea bărbăției și de moștenirea părintească; că și mai grele și mai amari decât acestea sunt zilele omului certat cu sine, cu familia și cu societatea în care trăește, dar și mai amari dintre toate sunt zilele omului biruit de valurile ispitelor vieții și a faptelor lui păcătoase; a omului lipsit de liniștea sufletului, a omului certat cu legea și morala, prin cari fapte urâte lui Dumnezeu și tuturor oamenilor de bine, omul se lipsește de anghira **credinței** și astfel de darul **nădejzii**, perzându-se cu totul în vârtejul păcatelor întocmai, cum se perde putregaiul purtat de valurile mării în spumele aceleia.

Tocmai de aceea, în fața faptului, că certările de sus se țin lanț, și neajunsurile vieții vă ispitesc acum mai din greu decât în anii de mai nainte clătînând bucuria și veselia *nădejzii* ce ne-a adus sfânta prăznuire, abia aș afla cuvânt de mângâiere și învățătură de îmbărbătare mai potrivită vremilor prin cari trecem, decât să vă zic vouă cu apostolul neamurilor: „*Fiilor! nu fiți nebăgători de seamă, de certarea Domnului și nu slăbiți în credința voastră, fiind certați de dânsul, pentru că pe care îl iubește, îl ceartă*“¹⁾. Întăriți-vă dar și voi în credință în Dumnezeu și în ajutorul darului său, pentru că după cum ne luminăm tot din cuvintele acelui apostol, „*Credincios este Dumnezeu, carele nu vă va lăsa să vă ispițiți mai mult, decât ce puteți*“²⁾ prin urmare: ori cât de grele s'ar părea zilele de acum, să nu uităm că a fost certare și mai grea, cum a fost cea din 1863, când în părțile banatice și pe câmpia Aradului seceta a uscat pașiunea și sămănăturile de toamna și primăvara le-au impilit de tot, rămânând plugarul fără nici un rod, decât cu nădejdea binecuvântării anului viitor, care a și răsplătit întru prisosință, deci să nu pierdem nici noi nădejdea întru îndreptarea lucrurilor spre bine, ci să ne întărim tot mai mult cu darul ei, aducându-ne aminte de cuvintele sfintei scripturi, „*că prin nădejde ne-am mântuit*“³⁾.

Având acum aceste arme sufletești, să ne luăm de îndreptariul vieții și cuvintele psalmistului, care ne zice tuturor: „*Nădăjduiește spre Domnul și fă bunățate, locuiește pământul și te vei hrăni întru bogăția lui*“⁴⁾, deci să nădăjduim în ajutorul lui Dumnezeu, pentru că după cum ne încredințăm tot din cuvintele psalmistului: *este aproape Domnul de cei ce-l caută pre el, de cei ce-l caută întru adevăr*“⁵⁾.

Dar ca să aveți, precum Vă și doresc din tot sufletul să aveți, parte de darul *nădejzii*, să nu uitați, că focul acestui dar se aprinde numai din schinteaua dragostei, urmate din credință în Dumnezeu și în ajutorul darului său, deci să nu uitați, că spre a avea nădejde se cere credință tare și statornică, pentru că după cum ne încredințăm și din cuvântul sfintei scripturi: „*Nădejdea celui necredincios este ca și pravul, ce-l spulberă vântul, ca și bruma ori spuma, care se gonește de vifor, ca fumul care se împrăștie de vânt și ca pomenirea unui ospăț, ce trece într'o zi.*“⁶⁾

Ca să aveți parte de darul nădejzii, de zile bune cu pace, de îndestularea și de liniștea, ce o dă și o poate da sufletului omenesc numai plinirea legii din credință curată și dragoste nefățarnică, puneți tot mai mare preț pe deșteptarea și luminarea voastră, a fiilor și a ficelor voastre întru învățătura sfintei biserici și întru plinirea datorințelor către Dumnezeu, către voi înșivă și către deaproapele, drept aceea Vă sfătuesc cu toată puterea cuvântului, să cercetați sfânta biserică în dumineci și sărbători, nu numai că este poruncă bisericească, dar și pentru că este lucru nefiresc, că pe când pruncii știu să fugă la brațele mângâietoare ale mamei, când sunt certați de tatăl lor, pe atunci o parte însemnată a oamenilor de astăzi, mângâierea sufletului lor întristat o caută acolo, unde nu a aflat-o și nu o poate afla nime, și nu o caută în sfânta biserică a mării lui Dumnezeu, cum au căutat-o moșii și strămoșii nostri.

Luati învățătură și din cuvintele înțeleptului Sirah care zice: „*Este dare, care nu-ți va folosi și este dare, a căreia îndoită este răsplătirea*“⁷⁾ și cine n'ar înțelege că darea, care se răsplătește este banul, dat pentru creșterea pruncilor și pregătirea lor pentru viața ce-i așteaptă. De aceea vă și sfătuesc, să nu cruțați nimica din ceea ce se cer pentru educațiunea fiilor și a ficelor voastre, din contra să vă dați seama, că fără folos sunt numai acelea dintre dările, cari oamenii și-le pun de bună voie, cari sunt păgubitoare și pungii și sănătății și de multe ori și cinstei și păcii din casă, deci să luați învățătură, că și urmările potopului de an și a scumpetei banilor le simțesc și le-au simțit mai tare cei fără învățătură și de tot tare aceia, cari n'au avut cumpăt la împărțirea câștigului și a avutului lor, deci aceia, cari și-au cheltuit câștigul pe lucruri netrebnice.

După toate acestea rog pre *Dumnezeul nădejdei* noastre, să primească sfintele rugăciuni și jertfa ce sa adus și s'a sfințit, și *pre voi pre toți să vă umple de toată bucuria și*

pacea în credință, spre a prisosi întru nădejde prin puterea Duhului Sfânt⁸⁾ ca astfel să puteți prăznuți această mărită și sfântă zi acum și în viitorul îndepărtat întru prisosul nădejdei creștinești. Amin.

Ar ad, la sfintele sărbători ale Învierii Domnului din anul 1913.

Al vostru tuturor de binevoitor

Joan I. Papp m. p.
Episcopul Aradului

Christos a înviat!

De *Eugeniu Munteanu*
preot în Toracul mic.

Iată-ne ajunși iarăși la acea minunată și sfântă zi, ziua Învierii Domnului nostru Isus Christos, când creștinii se întimpină unii pe alții cu frumoasele și îmbucurătoare vorburi: „Christos a înviat“.

Tot creștinul adevărat când zice aceste cuvinte, se gândește la acea minune, pe care o numim cu adevărat minunea minunilor, și pe care a săvârșit-o Domnul nostru Isus Christos.

Cu toții așteptăm cu nerăbdare aceasta măreață și sfântă zi, pentru ca „să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa“.

Căci, învierea lui Isus Christos e sigiliul cel mai tare despre adevărul învățăturilor Sale, ea este baza credinței creștine, chezașa învierii și fericirii noastre viitoare. „Azi îngerii vorbesc despre mărirea Lui, pământul și ceriurile spun mărirea Dlui“ (ps. 18). Prețutindenea se vorbește de învierea Lui. Christos a suferit și s'a luptat și apoi a învins, dându-ne pildă ca și noi să suferim pentru adevărata credință, ca apoi să ne preamărim. Au trecut zilele de amărăciune, de scârbă și durere; s'a sfârșit plânsul, jalea și tânguirea și în locul intristării bucurie ne-a răsărit. Ingerul ne vestește: „Pre Isus, căutați, Nazarineanul cel răstignit; nu este aici, că s'a sculat; iată locul unde l'au pus pre el...“

Așadară înzadar l'au bătut, batjocorit și omorit jidovii, El a înviat cu mărirea.

Inzadar a fost pecetea cu care au pecetluit mormântul, fără de folos a fost străjuirea, cu care l'au străjuuit.

Intr'un minut, cu un cutremur de pământ s'a ridicat piatra cea grea de pe ușa mormântului; ca o rază a luminei cerești au orbit străjerii și de frică au căzut; iară Christos s'a sculat din groapă, „ca un mire din cămară ieșind“. A răsărit soarele, și noaptea a perit; a venit lumina și întunerecul a fugit; s'a început viața și moartea s'a clătit, ceriurile s'au deschis și porțile iadului s'au sfărâmat.

Moartea din a cărei brațe de fer nu poate scăpa nici un murtoriu, n'a putut reține în cătușele sale pe Christos împăratul mării! Acum putem striga: unde-ți este moarte acul, și ție iadule, unde-ți e puterea? Căci Christos s'a pogorit în cele mai de jos ale pământului și a rupt vecinicile incuieri, cari țineau pre cei legați.

Astăzi s'a săvârșit mântuirea omului; astăzi s'a împăcat omul cu Dzeu; astăzi vestesc îngerii că „Christos a înviat“, iară noi închinându-ne sfintei învierii lui, strigăm cu glas de veselie, „adevărat că a înviat“. Dacă nu ar fi înviat Christos, rescumpărarea neamului omenesc nu s'ar fi făcut și împăcarea omului cu Dzeu nu s'ar fi săvârșit.

Aceasta înviere alui Christos dovedește, că toate ce s'a proclamat și vestit despre El, sunt adevărate. Ea dovedește că învățăturile Lui, pe cari noi urmându-le, sunt mântuitoare.

Pentru aceia se cuvine, ca această măreață și sfântă zi, să o sărbătorim noi cu cea mai mare sfințenie.

Și aceasta o vom face noi mai bine, când vom ascultă de porunca lui Isus, când ne vom lăpădă de noi înșine, vom lua crucea și-i vom urmă Lui, adecă ne vom desbrăca de egoismul cel peste măsură, de bunurile lumii acesteia și vom suferi năcazuri, lipsă, ocară, ba moarte chiar, pentru ca la sfârșitul acestei vieți să ne aștepte Christos cu cununa biruinței, și să zică: „veniți binecuvântații părintelui meu de moșteniți împărăția cerească“.

Acum ne stă în voia noastră, să ne alegem fericirea sau scârba; deoarece prin învierea sa ne-a deschis nouă Christos ușile raiului, care cu păcatele erau închise. Nu ne trebuie alta, decât să murim și noi ca Christos, și vom învia apoi întru Christos.

Vom muri întru El atunci, când ne vom omori întru noi toate patimile trupești, când nu vom lăsa să ne stăpânească păcatul, ci mai vârtos vom aduce rodiri de fapte bune; când nu vom iubi ca Iuda mai mult hani, averea, frumșetea lumii acesteia, decât pe învățătorul Christos; ci din contră, când învățătura și pe învățătorii nostri din biserică și școală i-vom prețui mai pe sus de toate cele trecătoare. Când cele auzite în biserică, le vom crede și le vom urmă după cum singur a zis: „de poți, crede, și te vei mântui“. Iară tinărului din Evanghelie i-a poruncit: „fă acestea și vei fi viu“.

Atunci vom învia, împreună cu Christos, din groapa păcatelor noastre și v'a zice și cătră noi Christos: „astăzi împreună cu mine ve-ți fi în raiu“.

Atunci vom cântă „Christos a înviat din morți, cu moartea pre moarte călcând, și celor din mormânturi viață dăruindu-le.“

Atunci cu bucurie vom auzi cuvintele îngerului, care stând la mormânt a zis: „nu este aici, că a înviat“.

Atunci închinându-ne sfintei învierii Lui, cu plăcere vom răspunde: „Adevărat că a înviat!“

Dare de seamă și mulțamită publică!

Pentru ajutor la edificarea școlii noastre confessionale gr. or. rom. din Beliu comitatul Bihor, cu dtul de 8/21 martie 1912 am emănat un apel și rugare, prin care am fost avizați a apelă la sprijinul M. On. Of. protopopești și parohiali din întreaga eparhie a Aradului, că fiind parohia noastră mică și săracă, pe baza incuviințării Ven. Sinod eparh. Arădan, prin concluzul său de sub Nr. 84/1911 și al Ven. Consistor Orădan, de sub Nr. 1357/130 B. 1911, cu ocaziunea serbarei Învierii Dlui nostru Isus Christos din 1912, se binevoiescă a stărui într'acolo, — ca fiecare creștin după putința sa, ca ajutor material la edificarea școlii noastre, să-și jertfească obolul său, ca cadou, — purtând în sta biserică, un tas anume în onoarea și pomnirea acelei sfinte zi de bucurie și veselie.

¹⁾ Evrei c. 1. v. 5. 6. ²⁾ Corinteni 5. v. 10. 13. ³⁾ Rom. c. 8. v. 24. ⁴⁾ Ps. 36. v. 3. ⁵⁾ Ps. 144 v. 19. ⁶⁾ Înț. Solomon. c. 5. v. 15. ⁷⁾ Int. Sirah c. 20. v. 8. ⁸⁾ Rom. c. 14. v. 13.

Glasul nostru cu durere au rămas însă puțin, fără rezultat, căci din întreaga eparhie, abia numai din 21 comune bisericesti ne au sosit ajutorul cerut.

Cu tot respectul însă rugăm iarăși de nou, pe M. On. Of. ppești și parohiali, că cu ocaziunea sărbătorii învierii Dlui nostru Isus Christos din a. c. se binevoiați a purta un tas anume, pentru a ne întinde mână de ajutor, cari daruri vor fi cuitate cu mulțămintă la timpul său în „Bis. și Școala“ și în „Revista Preoților“.

Până de prezent au încurs însă, dela Ven. Consistor Orădan din donațiunea măreleui mecenat Vasiliu Stroescu 1000 cor.

Din comuna Ostileu: Petru Papp paroh 2 cor.

Din comuna Peștere: Saveta Popa 50 fl., Petru Costa 1 cor., Ioan Secara 1 cor., Teodor Venter 50 fl., Nicolau Venter 1 cor., Nicolau Gliga 1 cor., Ioan Gliga 1 cor., Florian Toie 50 fl., Atanasiu Sava 1 cor., Total 750 cor.

Din Șoimoș: În ziua I-a de Paști cu tasul în bis. 8 cor., A II-a zi de Paști cu tasul în biserică 7 cor., Total 15 cor.

Din Gașa: Ioan Ardelean 30 fl., Teodor Ardelean 30 fl., Georgiu Negru 30 fl., Pavel Ardelean 30 fl., Petru Blaj 30 fl., Georgiu Bendea 40 fl., Nicolau Dârlea 20 fl., Ana Dârlea 20 fl., Todor Negru 40 fl., Iosif Vanc 1 cor., N. N. 20 fl., N. N. 50 fl., Total 450 cor.

Din Sinitea: Georgiu Orădan 1 cor., Ioan Chirila 20 fl., Iov Orădan 40 fl., Georgiu Iencicaș 40 fl., Georgiu Bătrân 20 fl., Vasiliu Orădan 40 fl., Total 260 cor.

Din Fecetău: Vasiliu Bulzan preot 2 cor., Gabriel Teodorecon 40 fl., Mirze Stefan 20 fl., Nistor Georgiu 20 fl., Piscoiu Ioan maistor 20 fl., Bulzan Flore 50 fl., Criste Petru Nuțului 20 fl., Sărăcuțiu Teodor 40 fl., Gabriel Andrei 40 fl., Criste Flore 50 fl., Gabriel Mihaiu bonți 20 fl., Vase Nuț 10 fl., Mihance Mihaiu gligori 20 fl., Cicort Georgiu 20 fl., Man Maria 20 fl., Coste Maria 20 fl., Ungur Oniță 40 fl., Criste Maria 40 fl., Avram Petru 20 fl., Gabriel Georgiu 20 fl., Gabriel Teodor 04 fl., Avram Stefan 20 fl., Criste Georgiu 03 fl., Sabău Mihaiu 20 fl., Gabriel Georgiu 40 fl., Sabău Oană 20 fl., Gabriel Oniță 40 fl., Popa Andrei 20 fl., Gabriel Teodor 40 fl., Avram Andrei 30 fl., Criste Todor 10 fl., Balaș Nuț 20 fl., Mirze Onisie 20 fl., Bulzan Onuță 20 fl., Jurca Teodor 20 fl., Gabriel Văsiu 10 fl., Total 1070 cor.

Din Timișoara Elisabetin: Gavril Selegian preot 1 cor., Ioan Doboșan 2 cor., Matei Maier Glimboca 1 cor., Iova N. 1 cor., Sofron Roșu 1 cor., Nicolae Nedici 1 cor., Vasiliu Oniță Seghedin 1 cor., I-cu 1 cor., Cu tasul s'au adunat în biserică din Timișoara Elis. 727 cor.

Din Micălaca: Cu tasul la ziua „Invierii Dlui“ din 1912 s'au adunat în biserică: 732 cor.

Din Satulbarbă: Dl Alesandru Drimba preot 1 cor., Florian Buița învățător 1 cor., Ioan Pinte 40 fl., Simion Hojduc 20 fl., Nicolau Avram 40 fl., Petru Ardelean 40 fl., Eremie Cheregi 50 fl., Ioan Ardelean 40 fl., Gavril Cheregi 1 cor., Stefan Pinte 10 fl., Ioan Modoșan 40 fl., Total 6 cor.

Din Monostur: Dl preot Ioan Popa 2 cor., Maria Popa 1 cor., Teodora și Valeria Popa 120 cor., În ziua II-a a Stelor Paști din 1912 cu tasul s'au adunat 680 cor. Total 11 cor.

Din Pojoga: În ziua II-a Stelor Paști cu tasul s'au adunat 310 cor., Sfta biserică a dat 1 cor. Total 410 cor.

Din Cuvosdia: Cu tasul în biserică a II-a zi a a Stelor Paști 650 cor.

Din Magulicea: Dl I. Iuga preot 1 cor., Toader Ghilean 1 cor., Arsenie Iuga 1 cor., Iuga Nicolau Iov 40 fl., Roman Ioan 40 fl., Gilea Marcu lui Toader 20 fl., Iuga Petru 20 fl., Iuga Toader lui Ionaș 20 fl., Roman Petru lui Alecse 20 fl., Gilea Nicolae 20 fl., Iuga Petru lui Ioan — Gilea Petru lui Toader 10 fl., Iuga Ilisia 10 fl., Iuga Ioan a Ioseni 10 fl., Roman Ionaș a Evi 20 fl., Roman Mihaiu lui Ionaș 20 fl., Iuga Filip 40 fl., Iuga Ioan Iancu 10 fl., Ilto Ionaș 20 fl., Roman Ioan lui Toader 20 fl., Gilea Toma lui Toader 20 fl., Magier Toma 20 fl., Simion Mihaiu 20 fl., Gilea Terenți 40 fl., Roman Petru jude 20 fl., Iugu Iosif 20 fl., Roman Zenobin 10 fl., Iugu George a Flori 20 fl., Roman Toma 10 fl., Iugu Ionaș lui Petru 20 fl., Tomoș Todor 20 fl., Gilea Ioan lui Nicolae 20 fl., Iugu Toader lui Ionaș 10 fl., Roman Rafila 10 fl., Nicoară Elena 10 fl., Roman Vesonă 10 fl., Lucreția Gilea 20 fl., Gilea Floare văduvă 20 fl., Total 980 cor.

Din Margine: N. N. 80 fl., N. N. 50 fl., Ruge Georgiu 40 fl., Kis Koste 20 fl., Gavril Curtan 1 cor., Tomuța Gavril 50 fl., Cintiș Ioan 40 fl., Lenjel Vasiliu 20 fl. Total 4 cor.

Din Spata: Dl preot Vincențiu Micu 40 fl., Bilincu Sirbu 20 fl., Moise Vincu 20 fl., Ion Maliu 10 fl., Moise Giora 10 fl., Partene Sivon 20 fl., Lazar Goțiu 10 fl., Partene Stoiciu 20 fl., George Vesa 20 fl., Ion Isac 10 fl., Georgiu Mioț 10 fl., Partene Goțiu 10 fl., Meliciu Marcu 10 fl., David Ioan 10 fl., Vasiliu Mioț 10 fl., Partenie Ioviță 20 fl., Total 250 cor.

Din Chinez: Dl preot Ales. Crăciunescu 2 cor., Irina Ungur 1 cor., Teodor Mereea 20 fl., N. Crăciunescu învăț. 20 fl., Ștefan Mercea 10 fl., N. N. 40 fl., Chiril Brancu 10 fl., Dimitriu Ungureanu 1 cor., Vlada Radu 20 fl., Chepeșan Laza 1 cor., Sava Bidriș 20 fl., Ioan Radu 20 fl., Vasa Mioc 20 fl., V. Bichiș 20 fl., Dimitriu Iozim 20 fl., Avram Bichiș 20 fl., Nicolae Iutchi 10 fl., Dimitriu Tănocu 20 fl., Dimitriu Radu 1 cor., Lazar Ciavin 40 fl., Steva Barna 20 fl., Ioan Soboteleanu 20 fl., Stevin Nicolae 30 fl., Tima Popoviciu 40 fl., Vicențiu Radu capelan 1 cor. Total 1120 cor.

Din Foneu: Teodor Popa 40 fl., Petru Berce 40 fl., Dl preot Nicolau Popoviciu 1 cor., Ilie Irimie 40 fl. Total 2 cor.

Din Bărăteaz: Discul sf. biserici 360 cor.

Din Curtici: Casa bisericască ort. rom. 5 cor.

Din Șiria: Biserica rom. gr. or. 5 cor., Ștefan Serendan 1 cor., Savu Ciurdar 1 cor., Savu Bacșiș 1 cor., Simion Petica 1 cor., Mitru Buda 1 cor. Total 10 coroane.

Din Socodor: Comuna bisericască 5 cor.

Din Giulașarșand: Ioan Varadi 40 fl., Teodor Cămpan 20 fl., Ioan Ciulicu mașinist 1 cor., Ioan Lile 20 fl., Cu tasul s'au adunat în ziua Invierii Dlui Isus Hristos 362 cor. Total 542 cor. Până acuma de tot s'au strâns suma de 115089 cor.

Deci toți acei Prea On. Dni binefăcători, cari au binevoit a contribui cu dinarul lor, la ajutorul edificării școalei noastre, primească dela noi cea mai profundă mulțămintă, rugând pe bunul Dzeu, ca jertfa adusă pe altarul națiunii noastre se o primească, ferindu-i de toată primejdia și neputința.

Dzeu le răsplătească cu depline puteri spirituale și corporali, ca astfel se mai poată sărbători încă cele mai multe zile ale Invierii Dnui nostru Isus Christos, în pace, voioși și sănătoși, dinpreună și cu toți acei Prea On. Dni cari din nescari priceini, încă nu ne au dat ajutorul cerut pentru școala noastră. Poftindu-vă la toți sărbătorii fericite.

Belu la 4/17 april 1913.

Georgiu Molnariu
preot gr. or. rom.

P. T.

Prin prezenta avizăm onoratul public, că la stăruința mai multor preoți am înființat un

stabiliment de croitorie pentru haine preoțești, ornate și revizite bisericesti.

Ca să mulțumim, respective să satisfacem pe deplin onoratului public, ne-am provăzut cu materii de cea mai bună calitate atât pentru revenzi, cât și pentru ornate și revizite bisericesti, asigurând efectuarea acelor prompt și pe lângă prețurile cele mai convenabile. Mustre de stofe expedăm la cerere cu plăcere.

Rugând sprijinul onoratului public,

semnăm cu stimă

*Tipografia și Librăria
diecezană.*

CRONICA.

Sărbători fericite tuturor cetitorilor nostri!

Propagarea creștinismului — cu aeroplanul. Misionarul german Bruno Heltke a recurs la un nou mijloc pentru a și face călătoriile de misionar prin Noul-Camerun și Swakopmund. Din cauza insuficienței rețelei ferate prin această colonie germană, misionarul amințit întâmpina mari greutăți și astfel s'a hotărât să și facă călătoriile cu un aeroplan, pe care și l-a comandat dela o societate din Mannheim. Invață pilotajul și apoi își va începe călătoriile de misionar printre indigenii coloniei. De sigur Heltke și-a dat seamă de impresia ce-o va face astfel printre Negrii din Camerun, cari văzându-l coborînd din slavă, vor rămâne înmărmuriți în fata „trimisului lui Dumnezeu, pogorit din ceriu“.

Cronica bibliografică.

A apărut: *Colecțiune de predici*, 3 tomuri, pentru toate duminicile anului bisericesc, edate cu concursul mai multor preoți din arhidieceza Bucovinei de *Dr. Teodor Tarnavski și Dr. Emilian Voiutski*, profesori la Facultatea de teologie din Cernăuți. *Ediția II*, îngrijită de *Dr. Dimitrie Cioloca* profesor. Caransebeș 1909—1911. Editura editorilor. Tipografia Diecezană.

Tomul I. cuprinde 64 predici pentru ciclul de duminică care începe cu duminica vameșului și a farizeului și sfârșește cu duminica I. după Rusalii.

Tomul II. are 62 predici, începând cu duminica I. după Rusalii.

Tomul III. cuprinde 73 predici și tractează materia omiletică pentru duminicile XVII—XXXII după Rusalii, apoi pentru duminicile înainte și după Nașterea și înainte și după Botezul Domnului.

In total așadară acest op conține nu mai puțin de 199 predici.

Spre ușurarea celorce vor conștuta acest op amintim, că la finea tomului III. se află tabela de materii din toate 3 tomurile, cu indicarea temei ce se tractează în fiecare predică.

O împrejurare, care ridică acest op la nivelul opurilor similare din apus este că pentru fiecare duminică se află 4 predici, dintre cari prima consecvent tractează materia în legătură cu însemnătatea zilei, din punct de vedere liturgic, a doaua din din punctul de vedere al moralei, iar celelalte doauă sunt adese omilii.

Nu insistăm asupra valorii necontestabile a acestui op, indispensabil pentru fiecare preot și bibliotecă parohială, căci în această privință s'a pronunțat deja foarte favorabil critica competentă și prin revista noastră. Execuțiunea tehnică întrece toate așteptările.

După cum reesă din Precuvântarea la ediția II, dela primirea favorabilă a opului „se face pendentă tipărirea tomurilor IV. și V. cari vor cuprinde predici pentru toate sărbătorile domnești și ale sântilor mai aleși, respective predici pentru ocaziuni extraordinare, pentru cari tomuri materialul stă gata de tipar“.

Concurse.

În scopul întregirii postului de protopresbiter în tractul **Oradea-mare** ajuns în vacanță în urma trecerii la cele eterne a protopresbiterului Toma Păcală se publică concurs cu termin de **30 zile** socotite dela ziua ce urmează primei publicări în foaia oficioasă »Biserica și Școala«.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

A) Venitele dela parohia centrală:

a) Locuința corăspunzătoare în natură,

b) Venitul parohial dela parohia centrală

Oradea-mare, conform fasiunei pentru întregirea în coala B cu dotația mactsimală de 1600 cor.

B) Venitele dela tractul protopopesc.

1. Birul protopopesc dela parohiile de clasa I. câte un cubul, dela cele de clasa II. și III. câte o jumătate cubul de grâu, respective conform fasiunilor făcute în coala B.

2. Competința pentru vizitarea canonică dela fiecare parohie 10 cor.

3. Retribuțiunea protopopească care se va staveri an de an din partea Sinodului eparhial.

Alte competențe ficsate de superioritatea bisericească.

Reflectanții la acest post se avizează a și înaintă în terminul indicat de 30 zile, Consistorului eparhial gr. or. român din Oradea-mare, recursesle provăzute cu documentele despre cva-

lificația normată în §-ul 53 din Statutul-organic și prin concluzul congresual Nr. 111 din 1888 anume, că posedă calificația prescrisă în Regulament pentru aspiranții la parohiile de clasa I. cu testimoniu de maturitate, atestat, că au împlinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc cu succes deplin mulțumitor și că prin zelul și vocațiunea lor s'au distins în activitate pe terenul bisericesc și școlar.

Recursele întrate după expirarea termenului de 30 zile nu se i-au în considerare.

Consistorul gr. or. român din Oradea-mare.

Pentru îndeplinirea postului de protopresbiter în tractul **Beiuș** cu parohia centrală interimară Dobrești prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 zile**, socotite dela ziua ce urmează după prima publicare în foaia oficială »Biserica și Școala«.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) Retribuția protopopească dela dieceză pentru ședulele dela cununii și inspecțiunea școlară 1000 coroane.

b) Competința pentru vizitarea canonică și revidierea socoților dela parohiile de clasa I. 20 cor.; dela parohiile de cl. II. 15 cor.; și dela parohiile de clasa III. 10 cor.

Numărul parohiilor 53.

c) Bir protopopesesc dela preoții cu întregire la 1600 cor. 20 cor.; dela preoții cu întregire la 800 cor. 10 cor.

d) Paușal pentru cancelaria protopopească dela parohiile de clasa I. 6 cor.; dela parohiile de clasa II. 5 cor, iar dela parohiile de clasa III. 4 cor.

e) Din parohie întregire la 1600 cor. și stolele uzuale.

Toate dările și sarcinile după venite le va suportă cel ales.

După ajungerea în vacanță a parohiei centrale Beiuș, alesul va avea să ocupe această parohie.

Reflectanții la acest post se avizează a-și înainta în termenul indicat Consistorului gr. or. român din Oradea-mare (Nagy-Várad) recursele provăzute cu documentele despre calificația normată în §-ul 53 din Statutul-organic și prin concluzul congresual Nr. 111 din 1888 anume, că au calificația prescrisă în regulament pentru aspiranții la parohii de clasa I. cu atestat de maturitate cu atestat că au împlinit cel puțin 5

ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin mulțumitor și, că prin zelul și vocațiunea lor s'au distins în activitate pe terenul bisericesc și școlar.

Oradea-mare, din ședința plenară, ținută la 4/17 aprilie, 1913.

Consistorul gr. or. român din Oradea-mare.

Pentru îndeplinirea parohiei a II. vacantă de clasa I. (primă) din **Tulca** (Tulka) protoprezbiteratul Tinca (Tenke) comitatul Bihar cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficial »Biserica și Școala«.

Emolumentele acestei parohii sunt:

1. Folosirea pământului parohial de 13 1149/1600 jughere.

2. Dela fiecare parohie, în casele dela Nr. 1 până la Nr. 301, câte 30 l. cucuruz sfărmat sau 2 cor. în bapi.

3. Stolele îndatinate (după uzul din trecut cu parohul I).

4. Dreptul de imaș și de pădure, competent după pământul parohial.

5. Întregirea dotațiunei dela stat.

6. De cvartir se va îngriji alesul. Toate dările publice după pământurile folosite le va suportă cel ales de preot, care va fi dator să provadă și catehizațiunea la școlăle elementare din Tulca fără a pretinde dela parohie alta remunerațiune. Serviciile religioase, după datina din trecut, se săvârșesc de amândoi parohii alternativ cu săptămâna.

Reflectanții la aceasta parohie recursele lor ajustate conform regulamentului și adresate comitetului parohial din Tulca le vor subșterne subscrisului protopresbiter, iar în atare duminecă ori sărbătoare se vor prezenta în biserica din Tulca spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine *Nicolae Rocsin* protopop.

—□—

2—3

În urma ordinului consistorial de sub Nr. 5792/1912 pentru îndeplinirea postului vacant învățătoresc din **Trăoaș** (**Torjás**) prin aceasta public din oficiu concurs cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul »Biserica și Școala«.

Venitele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar în bani gata 500 cor. 1. Venitul pământului învățătoresc 100 cor. 3. Pentru conferințe 20 cor. 4. Pentru scripturistica 10 cor. 5. Cvartir liber și grădină. Întregirea salarului învățătoresc din partea statului este asigurată.

Ceice doresc se ocupe acest post se avizează, că recursele lor instruite regulamentar să le trimită la oficiul pprezbiteral din Maria-radna, iar dânsii să se prezinte în s-ta biserică din Trăoaș spre a se arăta poporului.

Procopiu Givulescu, protopresbiter.

—□—

3—3

Pentru întregirea postului de învățător din **Vizma** tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în »Biserica și Școala«.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 1000 cor;

2. Pentru conferință 20 cor;
3. Pentru scripturistică 10 cor;
4. Dela înmormântări, unde va fi poftit câte 40 fleri.

5. Locuință în natură, cu intravilan lângă ea. Pentru lemne de încălzit sala de învățământ se îngrijește parohia.

Cel ales, fără alt onorar, prestează serviciile cantonale în și afară de biserică; instruează școlarii de repetiție, învață pe școlari cântările bisericești, duminică și în sărbători îi conduce la s. biserică și-i ține în ordine.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și așterne petițiile lor în termenul concursual, instruite în regulă, și anume, oficiului parohial din Vizma, pe calea oficiului protopopesc din Belinț, (Belenceze, Temes-megy) și a se prezenta într'o duminică sau într'o sărbătoare în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Conducătorul oficiului parohial din Vizma.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb* protopresbiter.
— □ — 3—3 gr.

Conform înaltei dispozițiuni consistoriale de sub Nr. 6624/1912, prin aceasta se publică și escrie concurs, pentru îndeplinirea parohiei vacante de **clasa I. (primă)** din **Covăsânț** (Kovácsi) protopresbiteratul Șiriei (Világos) comitatul Arad, cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt:

Una sesiune pământ arător cl. I-a constătătoare din 50 jughere per 1100□.

2. Birul preoțesc în bani gata 400 cor. adecă patru sute coroane, solvinzi din cassada culturală.

3. Stolele legale.

4. Eventuala întregire dela stat, care însă nu s'a beneficiat până aci la această parohie, pe care însă nu o poate asigura nici comitetul nici Ven. Consistor diecezan.

5. Alesul preot are să supoarte toate dările publice, după întreg venitul beneficiat, și să se îngrijască de locuință din al său.

6. Fiind parohia de clasa I, dela recurenți se preține ecalificațiunea prescrisă prin concl. Ven. Sinod ep. adus sub Nr. 84/II. din 1910.

7. Alesul preot este îndatorat a catehiză la 2 (două) școli profesionale, precum și la una din cele de stat fără altă remunerațiune din partea comunei bisericești.

Recursele ajustate cu documentele prescrise și adresate comitetului parohial gr.-or. rom. din Covăsânț, sunt a se trimite Preaonoratului oficia protopopesc gr. or. rom. din Șiria (Világos) comitatul Arad.

Recurenții vor avea a se prezenta și conformă Ș-ului 33 din Regulamentul pentru parohii în sfânta biserică din loc, pentru a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Covăsânț, la 27 ianuarie, (9 februarie) 1913.

Ioan Cure,
președinte.

Nicolae Șaur,
nota adhoc.

În conțelegere cu: *Mihailu Lucuța,* protopresbiter.

— □ —

3—3

A apărut

◆ CAZANIA ◆

cu litere latine în ediția nouă și costă exemplarul legat în pele roșie **Cor. 14.**

De vânzare la :

◆ **LIBRĂRIA DIECEZANĂ, ARAD.** ◆

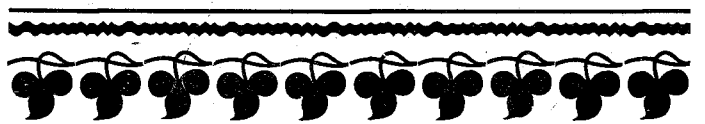

La Librăria Diecezană din Arad

se află de vânzare

Molitvelnicul cu litere latine

legat à cor. 14.

TELEFON Nr. 188.

TELEFON Nr. 188.

RUBINSTEIN MÓR

SPEDITOR

TRANSPORTAJ CU AUTOMOBILE

Intreprinde tot felul de transportări, împachetări și vămuri. **Strămută** pe lângă responsabilitate, cu căruțele pt. transportul mobilelor de 6, 7, 8 și 9 metri, cari sunt scutite de viermi (stelnițe), și tapetate după sistemul francez, — în ori care parte a țării. Depozitul de ape minerale al domeniului conțelului Schönborn Bucheim Frigyes. Magazin stabil și umplere proaspătă a apelor minerale Szolyvai, Pannonia, Polenai și Luhi Erzsébet. Tot aici se capătă renumita apă „Málnási Borviz“ în sticle de 1 litru, care o transportă și la locuință, prin schimbul sticlei, sticla à 20 fil. Revanzătorii capătă rabat. Diferite mobile folosite, dar în stare bună, rămase îndărăt dela transportări și strămutări, se vând pe lângă prețuri excepționale ieftine. Casse de fier nouă sau folosite se află de vânzare pe lângă prețuri moderate.

ARAD, STRADA WEITZER JÁNOS. ◆ PALATUL MINORITILOR.